



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

אסירים ביטחוניים בבתי-כלא בישראל

כ"ד באייר תשס"ט

18 במאי 2009

כתיבה: יניב רונן

אישור: שמוליק חזקיה, ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240 / 1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

רקע

מסמך זה נכתב לבקשת חבר הכנסת דני דנון ועניינו האסירים הביטחוניים הפלסטיניים המוחזקים בידי ישראל ותנאי מאסרם. **כיום נמצאים במתקני שירות בתי-הסוהר 10,866 אסירים ועצורים ביטחוניים.**

אסיר ביטחוני מוגדר "אסיר אשר הורשע ונידון למאסר בגין ביצוע עבירה, או העצור בגין חשד לעבירה, שעל-פי טיבה או נסיבותיה הוגדרה כעבירה ביטחונית מובהקת, או שהמניע לביצועה נבע מטעמים לאומניים". **סיווג אסירים ועצורים כ"ביטחוניים" הוא החלטה מינהלית של שירות בתי-הסוהר, ואינו מוגדר בחוק.** הסיווג נועד בין היתר להקל את הניהול התקין של מתקני הכליאה באמצעות החזקת האסירים והעצורים המוגדרים כך בנפרד מהאסירים והעצורים על רקע פלילי. הגדרת אסיר כ"ביטחוני" משפיעה על זהות הכלא או האגף בכלא שבו ירצה את עונשו וכן על היבטים מסוימים של תנאי מאסרו.¹

בשנות האינתיפאדה הראשונה רבו פעולות הטרור והחבלה נגד ישראל, ועקב כך נתפסו ונשפטו פלסטיניים רבים באשמת עבירות ביטחוניות. בשיא האינתיפאדה הראשונה הגיע מספר האסירים הביטחוניים ליותר מ-4,000. בשנות ה-90, בעקבות ההסכמים המדיניים שנחתמו, שוחררו אסירים רבים, ובראשית שנת 2000 היה מספרם 800 לערך. עם פרוץ האינתיפאדה השנייה בספטמבר 2000, והתגברות מעשי האיבה, גדל שוב מספר האסירים והעצורים הביטחוניים, וכיום מספרם 11,000 לערך,² ו-10,866 מוחזקים במתקני שירות בתי-הסוהר. נוסף על כך מוחזקים מספר לא ידוע של עצורים בידי שירות הביטחון הכללי.³

כדי להחזיק את המספר הגדול של אסירים ביטחוניים נבנו על-ידי צה"ל מתקני כליאה מיוחדים להחזקתם. בשנת 2005 הושלם תהליך העברת המתקנים הצבאיים לידי שירות בתי-הסוהר. במסגרת תהליך זה הועברו לידי שירות בתי-הסוהר מתקני המעצר במגידו, בקציעות ובמחנה עופר.

¹ דובר שירות בתי-הסוהר, לשכת הפרסום הממשלתית, **אסירים ביטחוניים הכלואים בשירות בתי-הסוהר**, 2007. יודגש כי סיווג אסירים ועצורים כ"ביטחוניים" הוא החלטה מינהלית פנימית של שירות בתי-הסוהר ואינו פועל יוצא של הוראת דין כלשהי; ראו: **פקודת נציבות בתי-הסוהר מס' 04.05.00**, "הגדרת אסיר ביטחוני".

² דובר שירות בתי-הסוהר, לשכת הפרסום הממשלתית, שם.

³ צה"ל העביר את כל מתקני המעצר והמאסר שהיו באחריותו לשירות בתי-הסוהר, ולכן לא מוחזקים היום בידי צה"ל עצורים ואסירים ביטחוניים. עו"ד רות בר, עוזרת שר הביטחון, מכתב, 22 באפריל 2009; סג"ד גבי יהודה, ראש ענף פח"ע בשירות בתי-הסוהר, שיחת טלפון, 3 במרס 2009.



נתונים

נתונים על אסירים ביטחוניים המוחזקים בבתי-כלא שבאחריות שירות בתי-הסוהר⁴:

שיעור האסירים והעצורים המינהליים של מסך הארגון הכול	עצורים ביטחוניים לפני משפט	עצורים ביטחוניים מינהליים	אסירים ביטחוניים	שיוך ארגוני
38.40%		127	4,046	"פתח"
22.38%		265	2,167	"חמאס"
11.06%		112	1,090	"הג'יהאד האסלאמי"
4.45%		32	452	"החזית העממית לשחרור פלסטין"
0.80%		0	87	"החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין"
2.90%		0	315	אחר
20.00%	2,173			כלל הארגונים
100%	2,173	536	8,157	סך הכול
10,866				סך הכול כללי ⁵

תנאי המאסר

מחויבות לאמנות בין-לאומיות

בנושא תנאי המאסר של אסירים ביטחוניים, ושל אסירים בכלל, ישראל מחויבת לשתי אמנות בין-לאומיות⁶:

1. **האמנה הבין-לאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות** (International Covenant on Civil and Political Rights), שאומצה ב-16 בדצמבר 1966, נכנסה לתוקף ב-23 במרס 1976 ואושררה על-ידי ישראל בשנת 1992.⁷

2. **האמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים** (Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment), שנכנסה לתוקף ב-26 ביוני 1987 ואושררה על-ידי ישראל בשנת 1991.⁸

⁴ עו"ד שמעון בר גור, גנ"מ, עוזר נציב שירות בתי-הסוהר, מכתב, 12 במרס 2009.

⁵ אסירים ועצורים ביטחוניים, ובכללם עצורים לפני משפט.

⁶ הכנסת, מרכז המחקר והמידע, זכויות אסירים במשפט הבין-לאומי וביקורת על תנאי הכליאה בישראל, 24 באוקטובר 2006, כתיבה: אורלי לוטן.

⁷ http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/a_ccpr.htm, checked: October 23, 2006; <http://www.unhchr.ch/pdf/report.pdf>, checked: October 23, 2006.

ישראל הוסיפה לאשרור הודעה שלפיה במקרה של התנגשות בין הוראות המשפט הישראלי ובין הוראות האמנה בדבר מעצר ומאסר יחולו הוראות המשפט הפנימי, והסתייגות שלפיה בכל הקשור לענייני מעמד האישה דיני האישות גוברים על הוראות האמנה. ראו: רובי סיבל, **משפט בינלאומי**, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשס"ג-2003, עמ' 178.



הכנסת

תנאי אסירים לפי החוק הישראלי

תנאי המחיה של האסירים, חובותיהם וזכויותיהם מוגדרים בחוק ובנוהלי שירות בתי-הסוהר. זכויות האסירים מוגדרות בפקודת בתי-הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, ובתקנות בתי-הסוהר, התשל"ח-1978, אשר תוקנו מכוחה. בין הנושאים המוסדרים בפקודה: כבילת אסירים במקומות ציבוריים; החזקת אסירים בהפרדה; פגישות אסירים עם עורך-דינם ומניעתן; שליחה וקבלה של דברי דואר; טיפול רפואי באסירים; עבירות משמעת וענישה ועוד.

נוסף על הפירוט בפקודה מוסדרים בתקנות בפירוט היבטים שונים של תנאי הכליאה, כגון בריאות ותברואה; עבודת האסיר; ביקורי אסירים; שירותי חינוך ודת וטיפול משקם. כמו כן נכללת בפקודה הסמכת השר לביטחון הפנים, נציב שירות בתי-הסוהר ומנהלי בתי-הסוהר לקבל החלטות בחלק מהנושאים המוסדרים בה. הזכויות המפורטות של האסירים מוסדרות בהוראות שירות בתי-הסוהר ופקודות נציבות בתי-הסוהר, שנציב שירות בתי-הסוהר מוציא באישור השר לביטחון הפנים.¹⁰

זכויות אסירים ועצורים ביטחוניים לפי פקודת נציבות בתי-הסוהר¹¹

זכויות אסירים ועצורים ביטחוניים מוגדרות בפרק 3 לפקודת הנציבות. להלן כמה נושאים חשובים בפקודה:

1. ביקורים

אסירים ביטחוניים זכאים לביקור משפחתי אחת לשבועיים, ועצורים ביטחוניים זכאים לביקור אחת לשבוע. רשאים לבקרם קרובי משפחה מדרגה ראשונה, ובכלל זה הורים; בן/בת-זוג; ילדים; אחים/אחיות; סבים וסבתות. משך הביקור 45 דקות, ומספר המבקרים המבוגרים עד שלושה, שאליהם אפשר לצרף את ילדי האסיר. כניסת מבקרים תושבי יהודה, שומרון או רצועת-עזה (ובכלל זה שטחים שבניהול הרשות הפלסטינית) מותנית בהצגת אישור מצה"ל. הדרך משטחי הרשות הפלסטינית לכלא, כולל האישורים, אמצעי ההסעה וכי, ממומנת על-ידי ארגון הצלב האדום ונעשית בעזרתו.¹²

בשנת 2008 הסדיר ארגון הצלב האדום ביקורים של כ-192,000 איש אצל אסירים ביטחוניים הכלואים בישראל. בהסדרת הביקורים נכללים הגשת בקשות להיתר כניסה לישראל, חלוקת ההיתרים, ארגון

⁸ G.A. res. 39/46, [annex 39 U.N. GAOR Supp. (no. 51) at 197, U.N. Doc. A/39/51 (1984)], http://www.unhcr.ch/html/menu3/b/h_comp35.htm Checked October 23, 2006.

⁹ ישראל הצטרפה לאמנה בהסתייגות שלפיה היא אינה מכירה בזכות חברי ועדת המומחים שהוקמה מתוקף האמנה לשמש ועדת חקירה ואינה מכירה בסמכות השיפוט של בית-הדין הבין-לאומי בהאג בסכסוכים הנובעים מהאמנה. רובי סיבל, **משפט בינלאומי**, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשס"ג-2003, עמ' 174.

¹⁰ הוראות שירות בתי-הסוהר ופקודות נציבות בתי-הסוהר, המוצאות מכוח סעיף 80 לפקודת בתי-הסוהר, ראו: פקודת בתי-הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 [תיקון אחרון: 30/07/08]. פירוט ראו: הוראות שירות בתי-הסוהר, באתר האינטרנט של שירות בתי-הסוהר, www.ips.gov.il, כניסה: 29 במרס 2009; פקודת נציבות בתי-הסוהר 01.01.00, 1 באוגוסט 2001, באתר שירות בתי-הסוהר, שם, כניסה: 29 במרס 2009.

¹¹ סעיף זה מבוסס על: פקודת נציבות בתי-הסוהר, פרק 3, מס' 03.02.00, "כללים ביחס לאסירים ביטחוניים", אלא אם כן מצוין אחרת.

¹² דובר שירות בתי-הסוהר, לשכת הפרסום הממשלתית, אסירים ביטחוניים הכלואים בשירות בתי-הסוהר, 2007.



הסעות ועוד. העלות הכוללת של הסדרת הביקורים בשנת 2008 הייתה כ-4 מיליון פרנק שוויצרי (14.6 מיליון ש"ח).¹³

נציב שירות בתי-הסוהר או סגנו רשאים להורות על מניעת ביקורים אצל עצור לתקופה שלא תארך מחודש ימים, אם יש להם יסוד סביר לחשוד כי העצור עלול לנצל את הביקורים לפעילות שמטרתה פגיעה בביטחון המדינה. מפקד בית-הסוהר רשאי לאסור כניסת אדם לבית-סוהר או להפסיק ביקור אם יש לו יסוד סביר לחשד שאותו אדם יעביר מידע בין עבריינים או יגרום לפגיעה בביטחון המדינה או בסדר הטוב. לנציב או לסגנו יש סמכות למנוע ביקורים למשך שלושה חודשים אצל אסיר שיש להם יסוד סביר לחשוד כי הוא עלול לנצל ביקורים לפעילות שמטרתה פגיעה בביטחון המדינה. תקופה זו ניתנת להארכה לתקופות נוספות של שלושה חודשים בכל פעם. נוסף על כך בסמכות הנציב או סגנו לשלול ביקורים מאסירים שתפקודם מוגדר שלילי.

ביקורי הצלב האדום¹⁴

ביקורים של נציגי הצלב האדום הבין-לאומי מתקיימים בבתי-סוהר שכלואים בהם אסירים תושבי השטחים. הביקורים נעשים בהתאם להסכמים בין מדינת ישראל ובין ארגון הצלב האדום ולפי אישורי משרד הביטחון, משרד המשפטים ומשרד החוץ.

ביקור עורך-דין

בהתאם לסעיף 34 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) התשנ"ו-1996, עצור זכאי להיפגש עם עורך-דין ולהיוועץ בו. הביקור צריך להיעשות בתנאים המבטיחים את סודיות השיחה אולם באופן שמאפשר פיקוח על תנועות העצור והתנהגותו. זכות עצורים ביטחוניים לפגישה עם עורך-דינם ניתנת לדחייה עד עשרה ימים מיום מעצרו בהחלטת הממונה על החקירה והרשות המאשרת.

ביקור עורך-דין אצל אסיר נעשה על-פי בקשת האסיר. על מפקד בית-הסוהר לאפשר לאסיר להתקשר לעורך-דינו ולזמנו לביקור בהקדם האפשרי. עורך-הדין מורשה להכניס לבית-הסוהר אך ורק מסמכים וכלי כתיבה. כאמור, הביקור צריך להיעשות בתנאים המבטיחים את סודיות השיחה אולם מאפשרים פיקוח; על-פי רוב הביקורים מתקיימים מאחורי מחיצה, אלא אם כן מפקד בית-הסוהר מאשר להסירה, אישור שניתן במקרים חריגים.

ביקור חבר כנסת

חבר כנסת רשאי, מכוח תפקידו, להיפגש עם אסירים ועם עצורים. ביקור כזה מחייב תיאום מראש, אישור נציב בתי-הסוהר והסכמה מראש של האסיר או העצור. נציב בתי-הסוהר רשאי, מטעמים של ביטחון המדינה או ביטחון בית-הסוהר, למנוע את הביקור. ביקור אצל אסיר ביטחוני יתואם ליום אחד קבוע בשבוע, שקובע מראש מנהל בית-הסוהר. אם חבר הכנסת מבקש להיפגש עם כמה אסירים, הבקשה נבחנת גם לאור שיקולים של סדרי ביטחון, צרכי חקירה והסדרי העבודה בבית-הסוהר.

¹³ הגב' גיזאל נתנאל, אשת קשר עם השירות בתי-הסוהר בארגון הצלב האדום הבין-לאומי, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

¹⁴ פקודת נציבות בתי-הסוהר, פרק 3, מס' 03.12.00, "ביקור הצלב האדום הבין-לאומי בבתי-הסוהר".



2. העברת סכומי כסף¹⁵

אסירים ביטחוניים היושבים בבתי-הסוהר בישראל זוכים למימון ולתמיכה כספית מהרשות הפלסטינית, והיא מפקידה בעבורם כספים מדי חודש, שהם בבחינת משכורת חודשית. הכספים מופקדים בחשבונות האסירים הדומיננטיים והבכירים, ודרכם נרכשים המוצרים בקנטינה בעבור כלל האסירים בבית-הסוהר. לפי נתוני שירות בתי-הסוהר, מתחילת האינתיפאדה השנייה עד אמצע שנת 2006 הופקדו לאסירים בבתי-הכלא בישראל כ-17 מיליון ש"ח, לפי הפירוט שלהלן:

השתייכות ארגונית	הסכום (במיליוני ש"ח)
"פתח"	8.3
"חמאס"	5.1
"הג'יהאד האסלאמי"	2.4
"החזית העממית"	0.9
"החזית הדמוקרטית"	0.2

3. החזקת מכשירי רדיו וטלוויזיה

החזקת מכשירי רדיו וטלוויזיה נעשית בהתאם לפקודת בתי-הסוהר. ככלל, אסירים מורשים להחזיק בטלוויזיה וברדיו ולצפות ולהאזין לשידורים של ערוצים שראש חטיבת הביטחון של שירות בתי-הסוהר מאשר מעת לעת, אם בבית-הסוהר יש תשתית תקשורתית המתאימה לכך. החזקת טלוויזיה היא טובת הנאה שניתנת לשלילה באופן חלקי או קבוע בהתאם להתנהגות האסיר ועל-פי החלטת מפקד בית-הסוהר. אסיר המבקש להחזיק טלוויזיה בתאו צריך לפנות בבקשה למפקד בית-הסוהר באמצעות מנהל האגף ולחתום על טופס בקשה. בכל תא מותרת החזקת מכשיר אחד, ובתא שיושבים בו יותר מעשרה אסירים מותרת החזקת מכשיר נוסף.

4. פעילויות חינוך

אסיר רשאי לשמש מורה לקבוצת אסירים הכלואים עמו באותו אגף, בהתאם לבדיקת קצין מודיעין ולאישור מפקד בית-הסוהר. יש רשות להפעיל באגפים ספרייה, באחריות אסיר ספרן שייקבע על-ידי מפקדת בית-הסוהר. נוסף על ספריית האגף האסירים מורשים להחזיק בספרים ובכתבי עת משלהם באישור מפקד בית-הסוהר. הספרים, כתבי העת והעיתונים נרכשים על-ידי האסיר מכספו. נוסף עליהם אסיר רשאי לקבל ממשפחתו ספרים וכתבי עת, אולם זוהי טובת הנאה¹⁶ שקיומה נתון לשיקול שלטונות בית-הסוהר. מפקד בית-הכלא רשאי לאסור הכנסת כל חומר קריאה שיש חשש שיגרום סיכון לביטחון המדינה.

לימודים אקדמיים

אסירים מורשים ללמוד בהתכתבות במסגרת האוניברסיטה הפתוחה הישראלית בלבד. לימודים אלה הם טובת הנאה, שמאושרת בהתאם לקריטריונים האלה:

¹⁵ דובר שירות בתי-הסוהר, לשכת הפרסום הממשלתית, אסירים ביטחוניים הכלואים בשירות בתי-הסוהר, 2007.

¹⁶ טובת הנאה, כשמה כן היא, זכות שהנהלת בית-הסוהר רשאית לתת לאסיר מעבר לזכויותו הרגילות או לשלול ממנו.



- התנהגות נאותה בזמן המאסר על-פי חוות דעת של גורמי היחידה ;
- נושא הלימוד הוא במסגרת תחומי הלימוד המאושרים ;
- לאסיר יש בפקדונו הסכום הנדרש להרשמה.

מפקד בית-הסוהר רשאי להפסיק לימודי אסיר בכל עת, מסיבות ביטחוניות, משמעתיות או אחרות. בכל סמסטר ובעת יציאת ידיעון חדש נערכת בדיקה כדי לוודא שאין בתוכני הקורסים הנלמדים סיכון ביטחוני.

פעולות לצמצום זכויותיהם של אסירים ועצורים ביטחוניים

בשנה האחרונה ננקטו כמה יוזמות לצמצום הזכויות של אסירים ועצורים ביטחוניים. יוזמות אלה משקפות ביקורת שלפיה האסירים הביטחוניים המוחזקים על-ידי ישראל זוכים לתנאים משופרים שעה שבשניים וחטופים ישראלים המוחזקים על-ידי ארגוני טרור אינם זוכים לתנאים דומים, ואף לא לתנאים מינימליים כמו ביקור נציגי הצלב האדום.

הצעות חוק פרטיות

בכנסת ה-17 הוגשו שתי הצעות חוק שנועדו להביא לצמצום זכויות הביקור של אסירים ביטחוניים ; בהצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (הגבלת ביקור אסיר ביטחוני), התשס"ז-2007, הוצע כי ארגון טרור שמחזיק באזרח ישראל חטוף ומונע ממנו ביקור נציג ממשלת ישראל, נציג ארגון הומניטרי או בן משפחה – השר לביטחון הפנים יהיה רשאי למנוע מאסירים חברי ארגון זה ביקורים, ובכלל זה ביקור עורך-דין.¹⁷

בהצעה לתיקון פקודת בתי-הסוהר (שלילת ביקורים מאסירים ביטחוניים המשתייכים לארגון טרור המחזיק בשבויים ישראלים), התשס"ח-2008, הוצע כי ארגון טרור שמחזיק באזרחי חטוף ומונע ממנו ביקור נציג ממשלת ישראל, נציג ארגון הומניטרי או בן משפחה, אסיר המשתייך אליו לא יהיה זכאי לביקורים. עם זאת, השר לביטחון הפנים יוכל, בהתייעצות עם שר הביטחון, להתיר ביקורים במקרים חריגים ומסיבות מיוחדות.¹⁸

שתי הצעות החוק התקבלו בקריאה טרומית והועברו לוועדת החוץ והביטחון להכנה לקריאה ראשונה. הצעת החוק בדבר הגבלת ביקורים זכתה לתמיכת ועדת השרים לחקיקה. עם זאת, לאחר זמן קצר הגיש ראש הממשלה ערר על התמיכה בה במטרה לבדוק אם היא עולה בקנה אחד עם הדין הבין-לאומי. במקביל הוגשה למשרד המשפטים בקשת חוות דעת בנושא. הליכי החקיקה של שתי הצעות החוק לא התקדמו, וכיום הן בטלות מאחר שלא הוחל עליהן דין רציפות.¹⁹

¹⁷ הכנסת ה-17, הצעת חוק של חבר הכנסת אריה אלדד, פ/2904/17, [הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר \(הגבלת ביקור אסיר ביטחוני\)](#), התשס"ז-2007.

¹⁸ שם, הצעת חוק של חבר הכנסת גלעד ארדן וקבוצת חברי הכנסת, פ/3375/17, [הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר \(שלילת ביקורים מאסירים ביטחוניים המשתייכים לארגון טרור המחזיק בשבויים ישראלים\)](#), התשס"ח-2008.

¹⁹ עו"ד עדו בן-יצחק, עוזר היועץ המשפטי לוועדת החוץ והביטחון, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

לדברי עו"ד אפרת ברגמן-ספיר, יועצת משפטית לארגון הצלב האדום הבין-לאומי, ביקורי נציגי הצלב האדום הבין-לאומי אצל אסירים ביטחוניים מתקיימים מכוח סעיף 143 לאמנת ז'נבה הרביעית, שדנה ב"אנשים מוגנים".²⁰ ישראל היא צד לאמנה זו, ולצלב האדום יש הסכמי הבנות עם רשויות הביטחון שלה להסדרת ביקורים של נציגי הארגון אצל האסירים הביטחוניים. לדברי עו"ד ברגמן-ספיר, התניית ביקורי הצלב האדום אצל אסירים המוחזקים בידי ישראל בביקורי הארגון אצל חיילים המוחזקים אצל ארגוני טרור אינה עולה בקנה אחד עם המשפט הבין-לאומי, שכל מדינה צריכה למלא את הוראותיו בלא קשר למעשי צד שני כלשהו. לדבריה, מדינה שהיא צד לאמנה מחויבת לה וצריכה לקיים את הוראותיה,²¹ ואילו ארגונים לא מדינתיים, דוגמת ה"חמאס", אינם צד לאמנות בין-לאומיות, ולכן קשה להחיל עליהם את הוראותיהן. לפיכך, גלעד שליט, המוחזק בידי ה"חמאס", אינו במעמד של שבוי מלחמה המוגן באמנה השלישית, ואינו במעמד של "אדם מוגן" שזכויותיו מוגנות באמנה הרביעית.²²

עם זאת, לדברי מר פייר ווטש, (Pierre Wettach), ראש משלחת הצלב האדום בישראל, ארגונו עושה מאמצים חוזרים ונשנים לקבל רשות לבקר את החייל גלעד שליט ולהעביר לו מסרים ממשפחתו, אולם ללא הצלחה עד כה. עמדת הצלב האדום היא כי הצדדים לסכסוך צריכים לפעול בהתאם לרוח ולהוראות החוק הבין-לאומי ההומניטרי, בין שהם מדינות ובין שאינם מדינות.²³

פעולות הממשלה

ב-17 במרס 2009 החליטה הממשלה, כחלק מן המאמצים לשחרר את החייל גלעד שליט, לבחון צעדים להקשחת תנאי המאסר של האסירים הביטחוניים הכלואים בישראל כדרך להפעיל לחץ על ארגון ה"חמאס".²⁴ הוחלט להקים ועדה בראשות שר המשפטים ובהשתתפות השר לביטחון הפנים, השר לענייני גמלאים, שר הפנים, שר החקלאות והמשנה לראש הממשלה. על הוועדה הוטל לבחון וליישם צעדים במטרה להפעיל מנופי לחץ על ארגון ה"חמאס". הצעדים שנמנו הם:

1. מניעת ביקורי משפחות אצל האסירים הפלסטינים;
2. מניעת ביקורי הצלב האדום אצל אסירים פלסטינים בבתי-כלא בישראל עד לביקור הצלב האדום אצל גלעד שליט;
3. הפסקת הזרמת הכספים, הפסקת הכנסת ביגוד ומצרכים (מעבר למה ששירות בתי-הסוהר מספק) והפסקת שירותי הקנטינה לאסירים הביטחוניים בבתי-הכלא;
4. הפסקת השימוש של האסירים הביטחוניים באמצעי תקשורת ובאמצעי בידור;
5. מניעת ביקורי עורכי-דין וביקורים אחרים אצל אסירים פלסטינים למעט ביקורי עורכי-דין של אסירים שמתנהל נגדם משפט.

²⁰ Protected Persons.

²¹ עו"ד אפרת ברגמן-ספיר, יועצת משפטית בצלב האדום הבין-לאומי, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

²² שם.

²³ "Gaza: still no ICRC access to Gilad Shalit", Interview 10 December 2008, באתר האינטרנט של ארגון הצלב האדום הבין לאומי,

²⁴ <http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng0.nsf/html/israel-interview-111208>, כניסה: 31 במרס 2009.

²⁴ מזכירות הממשלה, החלטת הממשלה מס' 4555, 17 במרס 2009.



ועדת השרים הקימה ועדה מינהלית בראשות נציב שירות בתי-הסוהר, אך זו טרם הגישה את מסקנותיה. יצוין כי ועדת השרים מתבטלת עם כינון הממשלה החדשה, אולם הוועדה המינהלית נשארת על כנה. הממשלה החדשה יכולה להקים את ועדת השרים מחדש, באותו הרכב או בהרכב אחר.²⁵

²⁵ מר אריה זוהר, המשנה למזכיר הממשלה, שיחת טלפון, 31 בדצמבר 2009.



מקורות

חוקים

- פקודת בתי-הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 [תיקון אחרון : 30 ביולי 2008].

ספרים

- סיבל רובי, **משפט בינלאומי**, ירושלים, האוניברסיטה העברית, תשס"ג-2003.

מסמכי הכנסת

- מרכז המחקר והמידע, זכויות אסירים במשפט הבין-לאומי וביקורת על תנאי הכליאה בישראל, 24 באוקטובר 2006, כתיבה : אורלי לוטן.
- הכנסת השבע-עשרה, פ/2904/17, הצעת חוק של חבר הכנסת אריה אלדד, פ/2904/17, הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (הגבלת ביקור אסיר ביטחוני), התשס"ז-2007, של חבר הכנסת אריה אלדד.
- הכנסת השבע-עשרה, פ/3375/17, הצעת חוק לתיקון פקודת בתי-הסוהר (שלילת ביקורים מאסירים ביטחוניים המשתייכים לארגון טרור המחזיק בשבויים ישראלים), התשס"ח-2008, של חבר הכנסת גלעד ארדן וקבוצת חברי הכנסת.

מסמכי הממשלה

- דובר שירות בתי-הסוהר, לשכת הפרסום הממשלתית, אסירים ביטחוניים הכלואים בשירות בתי-הסוהר, 2007; פקודת נציבות בתי-הסוהר מס' 04.05.00, "הגדרת אסיר ביטחוני".
- מזכירות הממשלה, החלטת הממשלה מס' 4555, 17 במרס 2009.
- פקודת נציבות בתי-הסוהר.

מסמכי האו"ם

- G.A. res. 39/46, [annex 39 U.N. GAOR Supp. (no. 51) at 197, U.N. Doc. A/39/51 (1984)].
- Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms as amended by Protocol No. 11.

מכתבים ושיחות טלפון

- בן-יצחק עדו, עו"ד, עוזר היועץ המשפטי לוועדת החוץ והביטחון, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.
- בר רות, עו"ד, עוזרת שר הביטחון, מכתב, 22 באפריל 2009.



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

- בר גור שמעון, עו"ד, גני"מ, עוזר נציב שירות בתי-הסוהר, מכתב, 12 במרס 2009.
- ברגמן-ספיר אפרת, עו"ד, יועצת משפטית לארגון הצלב האדום הבין-לאומי, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.
- זוהר אריה, המשנה למזכיר הממשלה, שיחת טלפון, 31 בדצמבר 2009.
- נתנאל גיואל, אשת קשר עם שירות בתי-הסוהר בארגון הצלב האדום הבין-לאומי, שיחת טלפון, 31 במרס 2009.

אתרי אינטרנט

- שירות בתי-הסוהר, www.ips.gov.il, כניסה: 29 באוקטובר 2006.
- הנציבות האירופית,
- <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/005.htm>, כניסה: 3 באוקטובר 2006.
- ארגון הצלב האדום הבין-לאומי,
- <http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng0.nsf/html/israel-interview-111208>, כניסה: 31 במרס 2009.
- נציבות זכויות האדם של האו"ם,
- http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/a_ccpr.htm, checked, כניסה: 23 באוקטובר 2006.

